

Problemy i poglądy

Andrzej Jankowski

KIERUNKI NOWELIZACJI USTAWY O BANKOWYM FUNDUSZU GWARANCYJNYM W LATACH 1995–2003

Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym z 14 grudnia 1994 roku weszła w życie 17 lutego 1995 roku. Utworzyła system gwarantowania depozytów i Bankowy Fundusz Gwarancyjny – jako instytucję zapewniającą funkcjonowanie tego systemu.

Polska ustawa o systemie gwarantowania depozytów¹⁾ została uchwalona przez Sejm RP około pół roku po przyjęciu przez Komisję i Parlament Europejski dyrektywy²⁾ zawierającej zalecenia i warunki, jakim powinny odpowiadać systemy gwarantowania depozytów w państwach Unii.

W generalnych zarysach polskie rozwiązania w zakresie gwarantowania depozytów były zbliżone do wymagań unijnych.

Przepisy ustawy były zwięzłe i ograniczały się do rozwiązań prawnych najistotniejszych kwestii dotyczących przede wszystkim systemu gwarantowania depozytów oraz działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Niestety, niemal z chwilą podjęcia działalności przez Fundusz okazało się, że przepisy ustawy są zbyt zwięzłe jak na poziom świadomości prawnej głównych adresatów – przede wszystkim syndyków ale także banków i beneficjentów ustawy, tj. deponentów.

Przy wykonywaniu ustawy dochodziło do sporów na tle interpretacji poszczególnych przepisów pomiędzy Funduszem a syndykami, bankami i deponentami, przy czym zdarzały się niemal anegdotyczne sytuacje, jak choćby w przypadku upadłości jednego z banków komercyjnych posiadającego kilka oddziałów, kiedy to syndyk nie dość, że nadesłał zamiast jednej dla całego banku listy deponentów – odrębne listy dla każdego oddziału – to jedna z tych list była sporządzona ręcznie, ołówkiem kopiającym. W odpowiedzi na zastrzeżenia Funduszu co do takiej formy listy, syndyk powołał się na fakt, iż przepis art. 27 ustawy o BFG (w ówczesnym brzmieniu),

Bezpieczny Bank

stanowiąc, iż lista deponentów ma być sporządzona w formie pisemnej, nie zawiera żadnych innych wymagań w tym zakresie.

Trzeba przypomnieć, że w pierwszych trzech kwartałach działalności BFG sądy ogłosiły upadłość 50 banków i były to niemal pierwsze upadłości banków³⁾. Ani syndycy, ani sędziowie nie mieli jeszcze dostatecznego doświadczenia w zakresie takich upadłości.

Tak więc w krótkim czasie okazało się, że ustawa określająca system gwarantowania depozytów i podstawy prawne działalności Funduszu wymagają istotnych zmian.

W związku z tym już w październiku 1995 roku, a więc w pół roku od rozpoczęcia działalności, w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym rozpoczęto prace nad przygotowaniem projektu pierwszej nowelizacji ustawy.

Ogółem ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym w okresie lat 1995–2003 nowelizowana była 14 razy, z tego trzy nowelizacje miały charakter kompleksowy. Dotyczyły głównych dziedzin działalności Funduszu i przepisów określających podstawy prawne tej działalności. Pozostałe dotyczyły przeważnie jednego lub co najwyżej kilku przepisów. Te ostatnie związane były z wprowadzaniem w życie lub zmianami innych ustaw regulujących kwestie pozostające w związku z zakresem działalności Funduszu.

Historycznie pierwsza zmiana ustawy o BFG została dokonana ustawą z 26 października 1995 roku o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego⁴⁾. Przepisy tej ustawy, wprowadzając możliwość prowadzenia przez banki tzw. kas mieszkaniowych, stanowiących jedną z „form popierania budownictwa mieszkaniowego”, przez zmianę treści art. 14 ustawy o BFG zwolniły te banki od naliczania opłaty rocznej na rzecz Funduszu – od aktywów związanych z prowadzeniem tych kas.

Podobne zmiany wprowadzono do ustawy o BFG, m.in. w związku z wejściem w życie takich ustaw, jak: o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne⁵⁾, kasach oszczędnościowo-budowlanych i wspieraniu przez państwo oszczędzania na cele mieszkaniowe⁶⁾, o listach zastawnych i bankach hipotecznych⁷⁾, o pożyczkach i kredytach studenckich⁸⁾, o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych⁹⁾, o zmianie ustawy o autostradach płatnych¹⁰⁾, o zmianie ustaw ... oraz o utracie mocy ustawy o kasach oszczędnościowo-budowlanych i wspieraniu przez państwo oszczędzania na cele mieszkaniowe¹¹⁾. Nieco więcej zmian wprowadziły ustawy: z 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających¹²⁾ oraz ustawa – Prawo upadłościowe i naprawcze¹³⁾.

Przemodelowanie organizacji sektora banków spółdzielczych, w tym formalna likwidacja banków i zrzeszeń regionalnych, wymogło dostosowanie przepisów ustawy o BFG do nowej struktury sektora spółdzielczego.

Natomiast rozszerzenie zakresu działalności BFG o udzielanie bankom spółdzielczym pomocy finansowej ze środków utworzonego tą ustawą (o funkcjonowaniu banków spółdzielczych...) funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych nie spowodowało konieczności zmiany ustawy o BFG, bowiem przepisy ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych bezpośrednio i kompleksowo określiły ramy prawne i zasady wykonywania przez Fundusz nowych zadań w tym zakresie.

Problemy i poglądy

Podobnie było z ustawą Prawo upadłościowe i naprawcze. Mimo, że ta ustawa zmienia diametralnie dotychczasowy model postępowania upadłościowego, to zmiany w ustawie o BFG sprowadziły się jedynie do uwzględnienia, iż wg nowych regulacji w pierwszym etapie postępowania po ogłoszeniu upadłości dotychczasowe funkcje syndyka wykonywać będzie zarządca – i to on głównie będzie współpracował z Funduszem przy wypłatach środków gwarantowanych. W związku z tym zmiany treści przepisów ustawy o BFG sprowadziły się głównie do rozszerzenia tych przepisów, w których była mowa o syndyku, w ten sposób, aby dotyczyły one także zarządcy.

Jak już wspomniano, potrzeba nowelizacji ustawy o BFG pojawiła się niemal z chwilą podjęcia działalności przez Fundusz i pogłębiała się w toku praktyki. Prace nad zmianami ustawy zapoczątkowane w Funduszu już w październiku 1995 roku zaowocowały gruntowną nowelizacją – już (?) – w dniu 20 lutego 1997 roku. Ustawa nowelizacyjna uchwalona tego dnia przez Sejm została opublikowana w Dzienniku Ustaw w dniu 14 marca 1997 roku¹⁴⁾ i po krótkim (30-dniowym) *vacatio legis* weszła w życie 14 kwietnia. Na długość prac legislacyjnych miał wpływ fakt, iż BFG nie posiada inicjatywy legislacyjnej. Projekt ustawy wprowadzający zmiany do ustawy o BFG musiał zyskać nie tylko akceptację, ale i być przejęty przez Ministra Finansów i dopiero wtedy mogła się rozpocząć właściwa procedura legislacyjna co do tego projektu – już jako rządowego.

Nowelizacja z 1997 roku dokonała gruntownych zmian dotychczasowej treści ustawy.

Dotyczyły one zarówno podstawowej działalności BFG – a więc systemu gwarantowania depozytów i działalności pomocowej, jak również zasad funkcjonowania i organizacji Funduszu.

Niektóre zmiany w zakresie systemu gwarantowania przybliżyły polski system do wymogów Unii Europejskiej. Do tych zmian należało m.in.:

- ❖ nawiązanie w definicji środków gwarantowanych (art. 2 pkt 2) – przy ustalaniu ich wysokości – do stanu z dnia zawieszenia działalności banku, a więc „dnia niedostępności wkładu” wg powoływanej już dyrektywy 94/19;
- ❖ skrócenie terminu wypłat środków gwarantowanych poprzez zdyscyplinowanie syndyków do ich dokonywania w terminie do 30 dni od otrzymania przekazanej przez Fundusz kwoty na wypłaty tych środków;
- ❖ podwyższenie – z chwilą wejścia w życie ustawy nowelizującej – górnej granicy wypłacanych kwot z tytułu gwarantowania – do równowartości w złotych 4000 ECU, a od 1 stycznia 1998 roku do równowartości 5000 ECU¹⁵⁾;
- ❖ wprowadzenie zgodnego z zaleceniami dyrektywy 94/19 w przypadkach prowadzenia przez bank rachunków wspólnych (dla kilku osób) zróżnicowania w sposobie wypłat środków gwarantowanych w zależności, czy rachunek wspólny pozostawał w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą czy też nie.

Pozostałe przepisy dotyczące tej części działalności Funduszu w sposób szczegółowy określiły zasady współpracy Funduszu z syndykami, obowiązki syndyków, a także obowiązki banków w zakresie systemu gwarantowania. Przede wszystkim nakazano syndykowi sporządzanie listy deponentów wg wzoru ustalonego przez Fundusz.

Bezpieczny Bank

Sformalizowane zostało uprawnienie Funduszu do przeprowadzania bieżącej kontroli wypłat przez syndyka środków gwarantowanych, a także uprawnienie Funduszu odwołania się do sędziego – komisarza w przypadkach nieprawidłowości w działaniach syndyka – w tym w razie stwierdzenia przez Zarząd Funduszu nieprawidłowości przy sporządzaniu listy deponentów bądź przy powzięciu przez Fundusz wątpliwości co do prawidłowości rozliczenia kwot przekazanych na wypłaty środków gwarantowanych.

Ponadto została uporządkowana treść przepisów określających obowiązki informacyjne banków wobec Funduszu w zakresie systemu gwarantowania.

Można stwierdzić, że dopiero w wyniku tej nowelizacji powstał w Polsce zwarty i w miarę pełny system gwarantowania depozytów.

Mimo że z punktu widzenia Funduszu nowelizacja była spóźniona – bowiem fala największej liczby upadłości banków już przeszła (od powstania Funduszu w lutym 1995 roku do wejścia w życie nowelizacji sądy ogłosiły upadłość 81 banków, a w roku 1997 zaledwie sześciu) to jednak „znowelizowany” system zdał praktyczny egzamin, sprawdzając się przy kolejnych trzynastu upadłościach banków, jakie nastąpiły po nowelizacji, w tym przy upadłości Banku Staropolskiego (luty 2000 r.), która pod względem liczby deponentów i sumy wypłaconych kwot z funduszu ochrony środków gwarantowanych okazała się mniej więcej równoważna wszystkim pozostałym upadłościom.

Miarą tego „sprawdzenia się” systemu gwarantowania po jego zmianach może być m.in. fakt, iż w związku z upadłościami ogłoszonymi przed nowelizacją ustawy, Bankowy Fundusz Gwarancyjny został uwikłany w ponad 400 postępowań sądowych wszczętych przez niezadowolonych deponentów, natomiast w związku z upadłością Banku Staropolskiego nie wytoczono przeciwko Funduszowi żadnego powództwa.

W części dotyczącej działalności pomocowej nowelizacja przyniosła przede wszystkim:

- ❖ rozszerzenie form udzielania pomocy, tj. możliwość wykupu przez Fundusz wierzycelności banków znajdujących się w sytuacji – wg ówczesnej terminologii ustawy – zagrożenia wypłacalności (art. 4 ust. 2 pkt 1a);
- ❖ zmniejszenie obciążeń finansowych banków na rzecz BFG przez wprowadzenie udziału Narodowego Banku Polskiego w opłacie rocznej wnoszonej przez banki na sfinansowanie działalności pomocowej Funduszu (art. 13 ust. 3a). Banki uzyskały uprawnienie – od 1 stycznia 1998 roku – pomniejszania o 30% należnych od nich Funduszowi kwot opłat rocznych, bowiem z tą datą Narodowy Bank Polski został zobowiązany do wnoszenia zamiast nich tej części opłaty;
- ❖ wobec nieprecyzyjności dotychczasowych przepisów określających podstawę naliczania przez banki opłaty rocznej – w szczególności definicji określenia „aktywa ważne ryzykiem” – treść tych przepisów została doprecyzowana tak, że obecnie nie budzi żadnych wątpliwości.

Pozostałe zmiany wprowadzone ustawą nowelizującą dotyczyły przepisów regulujących kwestie związane z funkcjonowaniem i organizacją Funduszu. M.in. dopuszczono uczestnictwo BFG w obrocie skarbowymi papierami wartościowymi za pośrednictwem biur maklerskich, szczegółowo uregulowano zasady uzyskiwania przez

Problemy i poglądy

Fundusz informacji o podmiotach objętych systemem gwarantowania, posiadanych przez Narodowy Bank Polski, Ministra Finansów, Najwyższą Izbę Kontroli oraz same banki. Określono, że od NBP, NIK i Ministra Finansów Fundusz będzie otrzymywał informacje na podstawie zawartych z tymi podmiotami odrębnych porozumień, określających zakres, tryb, i terminy ich przekazywania. Natomiast banki zostały zobowiązane do udzielania Funduszowi informacji w zakresie określonym – na wniosek BFG – przez Prezesa NBP.

Podsumowując, można stwierdzić, że pierwsza zasadnicza nowelizacja ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym ukształtowała pełny system gwarantowania depozytów, przybliżając go równocześnie do wymogów unijnych, rozszerzyła możliwości udzielania pomocy bankom o nową formę – tj. wykup wierzytelności, zmniejszyła w znacznym stopniu obciążenia finansowe banków związane z działalnością pomocową Funduszu przez wprowadzenie udziału Narodowego Banku Polskiego we wpłatach opłat rocznych finansujących tę działalność. Poza tym uporządkowano i doprecyzowano treść przepisów regulujących funkcjonowanie i organizację BFG.

Druga ze znaczących nowelizacji – z dnia 9 kwietnia 1999 roku, bezpośrednio spowodowana została pilną koniecznością dostosowania przepisów ustawy o BFG do „nowej” ustawy Prawo bankowe z 29 sierpnia 1997 roku¹⁶⁾. Nowe Prawo bankowe weszło w życie 1 stycznia 1998 roku.

W wyniku tej nowelizacji przede wszystkim dostosowano treść licznych przepisów ustawy o BFG do nowej struktury nadzoru bankowego oraz do zmienionych nową ustawą Prawo bankowe określeń występujących również w ustawie o BFG. Dotyczyły to głównie zmiany określenia trudnej sytuacji, w jakiej znalazł się bank, stosowanego w poprzedniej ustawie Prawo bankowe w brzmieniu „zagrożenie wypłacalności” na „niebezpieczeństwo niewypłacalności”, a także zmiany określenia „postępowanie mające na celu uzdrowienie gospodarki banku” na „program naprawczy”.

Wobec utworzenia Komisji Nadzoru Bankowego, którą powołano do wykonywania – w miejsce Prezesa Narodowego Banku Polskiego – nadzoru nad działalnością banków, należało dokonać zmiany tych wszystkich przepisów, które dotyczyły kompetencji Prezesa NBP obecnie przejętych przez Komisję.

Do istotnych zmian ustawy o BFG wprowadzonych tą nowelą należało rozszerzenie zakresu działalności BFG przez podniesienie zadania gromadzenia i wykorzystywania przez Fundusz informacji o podmiotach objętych systemem gwarantowania do rangi jednej z – obecnie – trzech podstawowych dziedzin działalności Funduszu, obok działalności w zakresie systemu gwarantowania depozytów i działalności pomocowej.

Nowela z 1999 roku zawierała także kolejne przybliżenia polskiego systemu gwarantowania depozytów do wymagań Unii Europejskiej. Polegały one na rozszerzeniu gwarancji Funduszu na wierzytelności deponentów wynikające z innych niż prowadzenie rachunków czynności bankowych, a co istotniejsze – na określeniu tzw. ścieżki dojścia do poziomu gwarancji określonego dyrektywą 94/19. Ustalono stopniowe, coroczne podwyższanie górnej granicy środków gwarantowanych – od 1 stycznia 1999 roku – tak aby w dniu 1 stycznia 2003 roku kwota środków gwarantowanych osiągnęła wymagany poziom unijny, tj. kwotę o równowartości w złotych 20 000 euro.

Bezpieczny Bank

W zakresie działalności pomocowej nastąpiło dalsze zmniejszenie obciążeń banków z tytułu opłaty rocznej. Udział Narodowego Banku Polskiego we wpłatach tej opłaty został podwyższony – od 1 stycznia 1999 roku do poziomu 40% kwoty należnej Funduszowi od banków, a od 1 stycznia 2001 roku do 50%.

W związku z tak znacznym wzrostem udziału NBP w finansowaniu działalności pomocowej BFG, została zwiększona liczba członków Rady Funduszu powoływanych przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Od 1 stycznia 1999 roku Prezes NBP uzyskał uprawnienie mianowania czterech członków Rady Funduszu, a nie trzech jak dotychczas. W ten sposób zwiększyła się liczba członków Rady z dziewięciu do dziesięciu.

Do pozostałych zmian ustawy należało określenie terminu składania Radzie Ministrów przez Fundusz rocznych sprawozdań z działalności i sprawozdań finansowych, wyłączenie skuteczności przepisu art. 17 ust. 4 stanowiącego o wygaśnięciu mandatów członków organów Funduszu w przypadku odrzucenia przez Sejm rocznego sprawozdania z działalności BFG w stosunku do tych członków organów Funduszu, których kadencji nie obejmuje odrzucone sprawozdanie. Wprowadzenie tego przepisu okazało się konieczne ze względu na fakt, iż Sejm bardzo nieregularnie rozpatrywał roczne sprawozdania BFG. Doszło do takiej sytuacji, że w Sejmie „zalegały” nie rozpatrzone sprawozdania Funduszu za cztery kolejne lata.

Podsumowując nowelizację ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym dokonaną w 1999 roku generalnie można stwierdzić, że kolejna nowelizacja przyniosła kolejne przybliżenie polskiego systemu gwarantowania do modelu unijnego i kolejne poważne obniżenie obciążeń finansowych związanych z działalnością Funduszu ponoszonych przez banki.

Ostatnia, jak dotąd, znacząca nowelizacja ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym została dokonana ustawą z dnia 15 grudnia 2000 roku, która weszła w życie 1 stycznia 2001 roku¹⁷⁾.

Ta nowelizacja, wobec spodziewanego rychłego wejścia Polski do Unii Europejskiej, miała głównie na celu pełne dostosowanie polskiego systemu gwarantowania depozytów do norm unijnych. Zmiany tylko dwóch spośród nowelizowanych przepisów nie były związane z tym celem. Dotyczyły one określenia sposobu wykorzystywania gromadzonych przez Fundusz informacji o bankach (art. 38a) i formalnego potwierdzenia przez ustawodawcę, że Bankowy Fundusz Gwarancyjny nie jest państwową osobą prawną (art. 44). Do czasu tej nowelizacji przepis art. 44 ustawy o BFG stanowił jedynie, że „Bankowy Fundusz Gwarancyjny nie jest państwowym funduszem celowym”. BFG był zainteresowany określeniem charakteru swej osobowości prawnej właśnie w sposób jak w noweli, ze względu na konieczność rozstrzygnięcia obowiązku stosowania lub nie licznie pojawiających się w owym czasie przepisów dotyczących państwowych osób prawnych. Generalnie rzecz ujmując, stosowanie tych przepisów znacząco utrudniałoby funkcjonowanie Funduszu. Mimo iż w toku procesu legislacyjnego z różnych stron podnoszono wątpliwości co do prawidłowości takiego rozstrzygnięcia (nawet z legislacyjnego punktu widzenia co do prawidłowości zamieszczenia w ustawie definicji negatywnej), to jednak Sejm podzielił stanowisko Funduszu w tym względzie – poparte zresztą przez Ministra Finansów.

W ramach dostosowania polskiego systemu gwarantowania depozytów do norm unijnych dokonano następujących zmian:

Problemy i poglądy

- ❖ rozszerzono krąg podmiotów, których środki nie są objęte gwarancjami Funduszu, o podmioty działające na podstawie ustaw: o funduszach inwestycyjnych, narodowych funduszach inwestycyjnych, funduszach emerytalnych, a także o jednostki, które ze względu na rozmiar prowadzonej działalności nie są uprawnione do sporządzania uproszczonych bilansów;
- ❖ wyłączono z zakresu środków gwarantowanych środki co do których orzeczono prawomocnym wyrokiem, że pochodzą z tzw. prania brudnych pieniędzy, określając także sposób postępowania w przypadku gdy w okresie sporządzania przez syndyka listy deponentów toczy się postępowanie karne obejmujące środki gwarantowane;
- ❖ wyodrębniono definicję pojęcia „niedostępności środków”, z jednoczesnym określeniem „dnia niedostępności” jako dnia, w którym Komisja Nadzoru Bankowego zawiesiła działalność banku. Formalne określenie dnia niedostępności środków jest o tyle istotne, że od tego dnia biegnie określony w dyrektywie 94/19 pożądaný termin dla dokonania wypłat deponentom;
- ❖ przez wprowadzenie recypowanego z dyrektywy określenia „saldo dodatnie” zmieniono formalne zasady wyliczania przez syndyka kwoty wypłaty należnej deponentowi. W tym miejscu ustawodawca (w ślad za dyrektywą) nałożył na syndyka – przy obliczaniu należności deponenta – obowiązek potrącania wierzytelności przysługujących wzajemnie temuż deponentowi i bankowi. Wynik takiego potrącenia, czyli właśnie „saldo dodatnie”, stanowi o wysokości wypłaty na rzecz deponenta;
- ❖ uregulowano szczegółowo zasady przynależności do polskiego systemu gwarantowania działających w Polsce oddziałów banków zagranicznych ze zróżnicowaniem banków mających siedzibę w państwach należących do Unii Europejskiej i spoza Unii;
- ❖ formalnie związano termin wypłat deponentom środków gwarantowanych z dniem niedostępności tych środków, ustalając go zgodnie z dyrektywą 94/19 na trzy miesiące z jednoczesnym dopuszczeniem – także zgodnie z tą dyrektywą – jego przedłużenia przez sąd upadłościowy – na umotywowany wniosek Zarządu Funduszu. Jednocześnie dla zachowania terminów wypłat określonych w dyrektywie na sąd został nałożony obowiązek rozpatrzenia wniosku Zarządu Funduszu w terminie 14 dni od dnia jego wniesienia;
- ❖ z uwagi na fakt, iż w polskim systemie gwarantowania tylko należności w wysokości do równowartości w złotych 1000 euro gwarantowane są przez Fundusz w stu procentach, a pozostałe w dziewięćdziesięciu, podniesiono górną granicę środków gwarantowanych do równowartości 22 500 euro, tak aby zgodnie z dyrektywą deponent mógł otrzymać do rąk równowartość w złotych pełnych 20 000 euro;
- ❖ banki uczestnicy systemu gwarantowania zostały zobowiązane do informowania klientów zarówno o swojej sytuacji ekonomiczno-finansowej, jak i o przynależności do systemu gwarantowania.

Dla uzyskania pełnej zgodności z wymaganiami Unii dokonano nowelizacji ustawy Prawo bankowe, wykluczając co do zasady odpowiedzialność Skarbu Państwa za zobowiązania banków.

Bezpieczny Bank

W ten sposób nastąpiło pełne dostosowanie polskiego systemu gwarantowania depozytów do systemu określonego przepisami unijnymi.

Zostało to pośrednio potwierdzone przez Unię. W połowie 2002 roku Ministerstwo Finansów otrzymało z Brukseli pismo, w którym przedstawiono wiele uwag i wątpliwości co do polskiego systemu gwarantowania depozytów, w tym co do zgodności z dyrektywą 94/19. Opracowana w Funduszu i przekazana odpowiedź wyjaśniająca wszystkie zgłoszone zastrzeżenia okazała się skuteczna, bowiem więcej na temat systemu gwarantowania pytań ani zastrzeżeń ze strony Unii nie było.

Jak się okazuje na przykładzie omówionych trzech „zasadniczych” nowelizacji – prace w Funduszu nad nimi praktycznie stanowiły proces ciągły. Tak też jest i obecnie – opracowywany jest projekt kolejnej nowelizacji ustawy o BFG. Wymagają tego zmieniające się warunki ekonomiczne oraz stałe dążenie do obniżania obciążeń banków z tytułu finansowania działalności Funduszu i doskonalenia przepisów regulujących jego funkcjonowanie i organizację.

Pomoc finansowa bankom, które znalazły się w sytuacji niebezpieczeństwa niewypłacalności, udzielana przez Fundusz w formie pożyczek staje się coraz mniej efektywna, mimo że udzielana jest na warunkach znacznie korzystniejszych niż warunki rynkowe. Wynika to przede wszystkim ze stałego obniżania się dochodowości skarbowych papierów wartościowych i bonów pieniężnych NBP, w których co do zasady lokowane są przez banki środki z udzielanych przez Fundusz pożyczek. Sytuacja ta rodzi konieczność poszukiwania i wdrożenia nowych form pomocy, które zapewnią porównywalne, a nawet lepsze efekty ekonomiczne przy zdecydowanie niższych nakładach finansowych. Jak się wydaje znacząco obniżyłaby się wysokość koniecznej pomocy konkretnemu bankowi w konkretnej sytuacji, gdyby Fundusz przez oznaczony czas mógł zarządzać bankiem, pełniąc funkcję inwestora strategicznego, jak również w innych przypadkach – także wchodząc kapitałowo do banku – mógł prowadzić wygaszanie jego działalności.

Projekt nowelizacji ustawy o BFG zawierający takie rozwiązania został opracowany w Funduszu wiosną bieżącego roku i przyjęty przez Ministra Finansów, który skierował go na drogę legislacyjną. Niestety, już po przejściu przez uzgodnienia międzyresortowe, z przyczyn niezależnych od Funduszu, projekt ten został wycofany z dalszego postępowania legislacyjnego.

W tej sytuacji rzeczy Rada Funduszu, uwzględniając sugestie Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego i Związku Banków Polskich, powołała zespół do opracowania nowego, rozszerzonego projektu nowelizacji ustawy o BFG. W skład zespołu wchodzi m.in. przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego i Związku Banków Polskich. Prace zespołu koncentrują się głównie na określeniu nowych efektywniejszych ekonomicznie form pomocy finansowej udzielanej bankom przez Fundusz.

Prace nad projektem zakończą się prawdopodobnie w pierwszym kwartale przyszłego roku.

Problemy i poglądy

Przypisy

- ¹⁾ Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym z dnia 14 grudnia 1994 r. – Dz.U. z 1995 r. Nr 4, poz. 18.
- ²⁾ Dyrektywa EEC 94/19 z 30 maja 1994 r.
- ³⁾ Pierwszą upadłość banku ogłoszono w 1992 r.
- ⁴⁾ Dz.U. Nr 133, poz. 654 – art. 41; w art. 14 ustawy o BFG dodano ust 2,
- ⁵⁾ Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. Dz.U. Nr 79 poz. 484 – art. 54; w art. 14 dodano ust 3.
- ⁶⁾ Ustawa z dnia 5 czerwca 1997 r. Dz.U. Nr 85, poz. 538 – art. 18; w art. 14 dodano ust 1a.
- ⁷⁾ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Dz.U. Nr 140, poz. 940 – art. 41; w art. 14 dodano ust. 4.
- ⁸⁾ Ustawa z dnia 17 lipca 1998 r. Dz.U. Nr 108 poz. 685 - art.19; w art. 14 dodano ust. 3a.
- ⁹⁾ Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. Dz.U. Nr 162, poz.1121 – art. 16; w art. 14 zmieniono ust. 3.
- ¹⁰⁾ Ustawa z dnia 8 września 2000 r. Dz.U. Nr 86, poz. 958 – art. 5; ponownie w art. 14 zmieniono ust. 3.
- ¹¹⁾ Ustawa z dnia 21 grudnia 2001 r. Dz.U. Nr 154, poz. 1802 – art. 1; skreślono w art. 14 ust. 3a.
- ¹²⁾ Dz.U. Nr 119, poz. 1252 – art. 25.
- ¹³⁾ Dz.U. Nr 60, poz. 535 – art. 528.
- ¹⁴⁾ Dz.U. Nr 24, poz. 119.
- ¹⁵⁾ W 1997 r. nie było jeszcze euro.
- ¹⁶⁾ Dz.U. z 21 listopada 1997 r. Nr 140, poz. 939.
- ¹⁷⁾ Dz.U. Nr 122 z dnia 31 grudnia 2000 r. poz. 1316.

